gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	836263
Raadsvergadering	:	**30-01-2024**
Onderwerp	:	**Aanpak Droogte Achterhoek**
Collegevergadering	:	09-01-2024
Portefeuillehouder	:	Wethouder J. van der Noordt
Steller	:	Höfkes, Naomi, Team Ruimte en economie tel. : 0545250201

Te nemen besluit

1. Kennisnemen van het handelingsperspectief voor een structurele aanpak van de droogte uit de rapportage 'Het Watersysteem in Balans, Verkenning toekomstperspectief Achterhoek en Liemers'.
2. Het college opdracht geven om de inzichten uit de rapportage 'Het Watersysteem in Balans' waar mogelijk te benutten als bouwsteen 'water en bodem' bij (beleids)opgaven en gebiedsprocessen in onze gemeente.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

In de Bestuurlijke Overeenkomst Aanpak Droogte Achterhoek is afgesproken om een verkenning naar het handelingsperspectief uit te voeren. Doel van de verkenning was om zicht te geven op effectieve droogtemaatregelen. Uit deze analyses kwam naar voren dat de opgave voor droogte ca. 100 mm extra water vasthouden is en dat dit om een gebiedsgerichte verdieping vroeg. De verdieping is in opdracht van de samenwerkende partijen binnen de Aanpak Droogte Achterhoek en Liemers door adviesbureau H+N+S uitgevoerd. Het bijgevoegde rapport 'Het watersysteem in Balans' is de uitkomst van dit verdiepende onderzoek.
Het effect van dit voorstel is dat de samenwerkende partijen in de samenwerking Aanpak Droogte Achterhoek en Liemers zich committeren aan de uitkomsten van dit onderzoek en deze waar mogelijk gebruiken voor verdere (beleids)opgaven en gebiedsprocessen in de Achterhoek.

Argumentatie

1.1. **Met de opgeleverde verdiepende analyses Achterhoek en Liemers is uitvoering gegeven aan de opdracht uit de Bestuurlijke Overeenkomst Aanpak Droogte Achterhoek & Liemers**

In de Bestuurlijke Overeenkomst Aanpak Droogte Achterhoek is de afspraak opgenomen dat een verkenning naar het handelingsperspectief wordt uitgevoerd. Het voorliggende eindrapport maakt duidelijk dat er handelingsperspectief is voor de droogteproblematiek (én wateroverlastsituaties) waarmee we in toenemende mate te maken hebben. De analyse levert op regionaal niveau inzicht in de effectiviteit van maatregelen, de ruimtelijke consequenties en realisatiekosten. Het geeft daarmee uitvoering aan deze bestuursafspraak.

1.2. **Het onderzoek geeft feitelijk inzicht in het speelveld en daarmee richting en houvast**

Op basis van het huidig bodem-watersysteem en bodemgebruik is in beeld gebracht welke positieve maar ook negatieve effecten optreden op grond van de doorrekening van 2 maatregelpakketten. Waarbij het ene maatregelpakket uitgaat van huidige gebruikseisen sturend en het andere maatregelenpakket uitgaat van watersysteem sturend. Het rapport doet geen

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

aanbevelingen, maar biedt aan betrokken partijen het gevraagde inzicht om tot zorgvuldige vervolgstappen te komen.

2.1 **Het handelingsperspectief is een bouwsteen voor (beleids)opgaven en gebiedsprocessen**
Water en bodem is één van de pijlers in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). De resultaten van de rapportage 'Het Watersysteem in Balans, Verkenning toekomstperspectief Achterhoek en Liemers' wordt opgenomen als "bouwsteen water en bodem" bij het Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG, de provinciale uitwerking van het NPLG).
Het rapport geeft de betrokken partijen een globaal inzicht in de effectiviteit van maatregelen, de ruimtelijke consequenties en realisatiekosten. Het is daarom een belangrijke bouwsteen 'water en bodem' voor (beleids)opgaven en gebiedsprocessen, niet alleen regionaal maar ook lokaal.

Kanttekeningen en risico's
Het gepresenteerde beeld geeft inzicht maar is nog niet volledig:

De analyses zijn met name uitgevoerd vanuit het perspectief van het landelijk gebied.
Een verdieping op de maatregelen in stedelijk gebied en op de interactie tussen stedelijk gebied en landelijk gebied is nodig om de mogelijkheden en consequenties (in het rapport zijn effecten op 4.000 tot 6.000 ha. stedelijk gebied geraamd) beter te kunnen duiden en meer grip te krijgen op het handelingsperspectief.

Nadere verkenning Duitsland
Een belangrijk deel van het Achterhoekse bekensysteem wordt gevoed vanuit Duits grondgebied. Eventuele maatregelen en effecten zijn grensoverschrijdend onvoldoende in beeld en dienen samen met de Duitse grenspartners nader te worden verkend.

Aanvullende onderzoeken
Er worden op dit moment nog aanvullende analyses uitgevoerd naar de kwaliteit van water (KRW) en het effect van grootschalige extreme buien op de afvoer van beken en rivieren. Daarnaast is de afgelopen jaren een deel van de maatregelen al doorgevoerd waardoor de feitelijke situatie beter kan zijn dan uit de doorrekeningen blijkt.

Financiën
Op termijn zal de aanpak rondom droogte financiële consequenties hebben. Wat deze consequenties gaan zijn (en voor wie), is op dit moment nog onduidelijk. Dit volgt mogelijk door keuzes die worden gemaakt in het VLGG, bijvoorbeeld voor een gebiedsproces in Berkelland.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Niet van toepassing.

Duurzaamheidsparagraaf
Het rapport is een verkenning voor een handelingsperspectief voor een structurele aanpak van de droogte. Er is binnen deze verkenning aandacht voor duurzaamheid.

Als gemeente zijn we op gebied van duurzaamheid en water ook al actief, bijvoorbeeld via het watertakenplan in het binnenstedelijk gebied (zoals scheiden regenwater en afvalwater, gebruik infiltratieriolen en wadi's). Voor de aanpak droogte (buitengebied) hebben we als gemeente een beperktere rol omdat de belangrijkste rollen liggen bij de provincie en het waterschap gezien de omvang van de opgave.

Communicatie
Niet van toepassing.

Initiatief, participatie en rol gemeente
In de Aanpak Droogte Achterhoek en Liemers werken de provincie Gelderland, Waterschap Rijn & IJssel, Achterhoekse en Liemerse gemeenten, Achterhoekambassadeurs, natuurorganisaties, landbouworganisatie LTO en Waterbedrijf Vitens met elkaar samen. De belangen van deze partijen lopen niet altijd parallel, maar de opgave om de droogteproblematiek (dan wel een overvloed aan water) verbindt de samenwerkende partijen. Dit simpelweg omdat geen van hen

afzonderlijk deze opgaven zonder samenwerking kan oplossen. De gemeente Berkelland is één van deze samenwerkingspartners.

Als het gaat om water (en ook droogte) in het buitengebied ligt het eerste primaat bij de provincie en het waterschap. Ook hebben particuliere grondeigenaren een grote rol. De gemeente heeft op dit gebied een kleinere rol, bijvoorbeeld in het faciliteren van een gebiedsproces. In de kernen heeft de gemeente wel een grote(re) rol op dit terrein, bijvoorbeeld via het Watertakenplan.

Planning en evaluatie
Er worden op dit moment gesprekken gevoerd met de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgevers Aanpak Droogte over op welke wijze de vervolgaanpak het beste kan worden georganiseerd. Daarnaast wordt er momenteel door Buro NSOB een evaluatierapport opgesteld m.b.t. de Droogteaanpak. Dit rapport wordt eind 2023 verwacht.

Alternatieven
Het alternatief is om het college geen opdracht te geven om de inzichten uit de rapportage ‘Het Watersysteem in Balans’ waar mogelijk te benutten als bouwsteen ‘water en bodem’ bij (beleids)opgaven en gebiedsprocessen in onze gemeente.
Deze keuze heeft niet alleen gevolgen voor de regionale samenwerking op het gebied van droogte en de vervolgstappen die vanuit deze samenwerking de komende jaren gaan worden gezet. Ook zal deze bouwsteen in de nabije toekomst zeer waarschijnlijk doorvertaald worden in het, nog door de provincie vast te stellen, VLGG programma van de provincie Gelderland waardoor de gemeente Berkelland er alsnog rekening mee moet houden bij haar (beleids)opgaven en gebiedsprocessen.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 30-01-2024

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 09-01-2024;

b e s l u i t :

De gemeenteraad neemt kennis van het handelingsperspectief voor een structurele aanpak van de droogte uit de rapportage ‘Het Watersysteem in Balans, Verkenning toekomstperspectief Achterhoek en Liemers’ en geeft het college opdracht om de inzichten uit de rapportage ‘Het Watersysteem in Balans’ waar mogelijk te benutten als bouwsteen ‘water en bodem’ bij (beleids)opgaven en gebiedsprocessen in onze gemeente.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 30-01-2024

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Aanpak Droogte Achterhoek

Achtergrond van de verkenning
Basis voor deze verkenning zijn het Feitenbeeld Watersysteem Achterhoek (2022) en het Feitenbeeld Watersysteem Liemers (2022), waarin het probleem, de opgave en het handelingsperspectief is geschetst.

In het onderzoek zijn vijf deelgebieden onderscheiden (Achterhoeks Plateau, de Centrale Achterhoek, het Rivierenlandschap, het Stedelijk Gebied en de Stuwwallen). De tussenresultaten zijn in 5 werksessies met gebiedspartijen besproken. De resultaten van deze verkenning zijn bovendien op 8 maart 2023 gedeeld en besproken in het Breed Bestuurlijk Overleg Aanpak Droogte Achterhoek en Liemers. De eindrapportage ‘Het Watersysteem in Balans, Verkenning toekomstperspectief Achterhoek en Liemers’ is door H+N+S opgeleverd en eind juni in 3 werksessies met gebiedspartijen teruggekoppeld.